

# PERSBERICHT

## Activering door VDAB en OCMW: nieuwe stappen in de samenwerking nodig

*De moeilijke samenwerking tussen VDAB en OCMW's is al decennia lang onderwerp van debat. Met de zesde staatshervorming verschuift de bevoegdheid over de activering van leefloners naar het Vlaamse niveau. Dit biedt nieuwe kansen voor de samenwerking. Een evaluatie van de proeftuinen voor samenwerking tussen VDAB en OCMW's door het HIVA – KU Leuven leert dat er wel degelijk meer mogelijk is bij het beter afstemmen van de dienstverlening, ook al blijft het leefloon zelf een federale materie. Maar het debat in het kader van de staatshervorming dreigt eenzijdig te focussen op de overheveling van de OCMW-tewerkstellingsinstrumenten die nu nog federaal zijn, het zogenoemde artikel 60§7 (met het OCMW als werkgever) en artikel 61 (andere werkgever) van de OCMW-wet. Het echte knelpunt ligt in het gebrek aan integratie van de werking tussen beide organisaties. Het rapport pleit ervoor dat VDAB- en OCMW-consulenten gezamenlijk gaan bepalen wie voor welk begeleidingstraject in aanmerking komt en elkaars aanbod openstellen ongeacht bij welke instantie de cliënt zijn of haar uitkering krijgt.*

## Samenwerking is meer dan uitwisseling van cliënten nadat hun uitkeringsperiode is afgelopen

De samenwerking tussen VDAB en OCMW's komt tot nog toe vooral neer op een uitwisseling van cliënten eens hun uitkeringsperiode afloopt: als OCMW-cliënten een voldoende aantal dagen gewerkt hebben om toegelaten te worden tot de werkloosheid, of als geschorste werklozen aankloppen bij het OCMW. Beide stromen zijn een gevolg van een verandering in het uitkeringsstatuut.

De proeftuinen bevestigen daarnaast een tweede groep van cliëntenstromen die voortkomen uit een vastgestelde mismatch in de dienstverlening. Enerzijds zijn er cliënten bij het OCMW die sneller kunnen worden toegeleid naar reguliere tewerkstellingsplaatsen in plaats van naar de eigen OCMW-tewerkstellingsinstrumenten. Anderzijds zijn er bij de VDAB (langdurig) werkzoekenden die kampen met problemen waarvoor zij zijn aangewezen op een welzijnsorganisatie vooraleer terug te keren naar VDAB. In eigen onderzoek dat we voerden over de uitkeringspopulatie in de stad Antwerpen<sup>1</sup> bleek dat **29,0% van de leefloners onmiddellijk kunnen worden toegeleid naar de VDAB (geen extra hindernissen, ook geen onvoldoende Nederlands), terwijl 24,6% van de volledige werkzoekendenpopulatie kampen met zowel werkgerelateerde hindernissen als extra**

<sup>1</sup> Ludo Struyven, Vicky Heylen & Line Van Hemel (2010), [De \(nog\) niet bemiddelbaren: een verloren groep op de Antwerpse arbeidsmarkt?](#) Een onderzoek in opdracht van vzw Werk en Economie van de stad Antwerpen in het kader van het samenwerkingsverband stad Antwerpen – OCMW-Antwerpen – VDAB, HIVA-KU Leuven, Leuven

**persoonlijke hindernissen (meestal medisch).** Om deze groepen afdoend te kunnen helpen is een intensieve samenwerking tussen VDAB en OCMW's noodzakelijk.

Het is voor deze tweede groep van cliëntenstromen dat in 2012, na een eerste golf in 2009, een beperkte reeks proeftuinen zijn opgezet: Leuven, Mortsel, Dendermonde, Tielt en Kortrijk-Waregem.

**Uit de werking van deze proeftuinen stellen we vast dat het verkeer van cliënten voor driekwart in één richting gaat: vanuit het OCMW naar de VDAB. Het blijft voornamelijk gaan om ex-artikel 60-ers of artikel 60-ers in de laatste 3 maanden van hun OCMW-tewerkstelling. Omgekeerd blijft de doorverwijzing beperkt tot een kwart van de 'proeftuin-clients': het gaat om cliënten met extra hindernissen zoals schulden, gebrek aan huisvesting of onvoldoende kennis van het Nederlands.** Wel dient opgemerkt dat de VDAB nog met andere welzijnsorganisaties dan het OCMW samenwerkt voor uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die kampen met extra persoonlijke hindernissen naar werk.

### **Knelpunten voor samenwerking liggen in eerste plaats bij de organisatie, niet in het verschil in uitkeringen**

Uit onze evaluatie van de proeftuinen blijkt dat het probleem op het terrein in de eerste plaats ligt bij het gebrek aan integratie in de werking tussen beide organisaties: het bepalen wie welk traject nodig heeft en de opvolging ervan. Vooreerst hebben beide organisaties hun eigen aanpak en criteria om cliënten te screenen op individuele noden. VDAB en OCMW's blijven er op staan om zelf te kunnen beslissen wie welk traject krijgt. Vervolgens blijken OCMW's hun cliënten frequenter op te volgen omdat de caseload van consulenten er doorgaans lager is dan bij de VDAB. Het gevolg is dat OCMW's de 'eigen' cliënten willen blijven opvolgen als die nog op leefloon of hulp van het OCMW zijn aangewezen. In bepaalde proeftuinen bleek het niet haalbaar om de cliënt minimaal één keer per maand te zien.

Op lokaal vlak alleen kan men dit niet oplossen. Daarom pleit het evaluatierapport voor meer centrale sturing en afspraken om instrumenten en criteria af te stemmen, consulenten gezamenlijk in te zetten, en elkaars aanbod van begeleiding en opleiding voor cliënten open te stellen. De VDAB zou meer kunnen inzetten op het actief betrekken van andere dienstverleners in de werkwinkel en het bijsturen van het eigen IT-systeem (Mijn Loopbaan) als platformen voor integratie. Tenslotte pleit het rapport ook voor meer onderlinge samenwerking bij de OCMW's. Gezien het grote aantal kleine tot zeer kleine gemeenten, zou het Vlaamse beleid de intergemeentelijke samenwerking tussen omliggende OCMW's veel gericht kunnen aanmoedigen.



Lien Van Mellaert, Janne Kuppens & Ludo Struyven (2013), *Samenwerking op (de) proef. Procesevaluatie van fase 2 van de proeftuinen voor samenwerking tussen de VDAB en de OCMW's in Vlaanderen*. Leuven: HIVA-KU Leuven

Het rapport staat online op [www.hiva.be](http://www.hiva.be).

**Info:** professor Ludo Struyven, Onderzoeksgroep Arbeidsmarkt, HIVA-KU Leuven, tel.: 016 32 33 41, e-mail: [ludo.struyven@kuleuven.be](mailto:ludo.struyven@kuleuven.be)